

ФІНАНСИ

УДК: 33(477)+336.14+351.862.4

*Сергієнко Л. К., кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту
Одеського інституту фінансів
Українського державного університету
фінансів та міжнародної торгівлі*

*Козак Д. А., кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту
Одеського інституту фінансів
Українського державного університету
фінансів та міжнародної торгівлі*

ВПЛИВ БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ДЕРЖАВИ

***Анотація.** Посилення уваги до проблем економічної безпеки в Україні обумовлено умовами зростаючої глобальної нестабільності як світової, так і національної економік. Проблеми у сфері забезпечення економічної безпеки держави оцінюються через комплекс показників, які характеризують стан економіки країни: індикатори макроекономічної безпеки, фінансової безпеки, зовнішньоекономічної, інвестиційної, науково-технологічної, енергетичної, виробничої, демографічної, соціальної, продовольчої безпеки.*

У статті розглянуто основні аспекти змісту економічної безпеки на національному рівні, сучасний стан національної безпеки у фінансовій сфері. Проаналізовано економічну сутність бюджетної та боргової безпеки. Досліджено можливі ризики зниження рівня економічної безпеки держави в контексті впливу бюджетної політики на підставі відповідних індикаторів бюджетної та боргової безпеки в умовах інтеграційних процесів.

***Ключові слова:** бюджетна політика, економічна безпека, бюджетна безпека, боргова безпека, індикатори бюджетної та боргової безпеки, інтеграційні процеси.*

Постановка проблеми. В рамках оцінки ефективності бюджетної політики України в умовах інтеграційних процесів необхідним є визначення не тільки рівня забезпеченості бюджету доходами, оптимізації бюджетного дефіциту й державного боргу, але й стану економічної безпеки держави, її місця у глобальній економічній системі.

Беручи активну участь в інтеграційних процесах, лібералізуючи зовнішньоекономічну діяльність, країна водночас стикається з проблемою захисту національної економіки, визначення рівня своєї економічної безпеки.

Основні напрями забезпечення економічної та її складової фінансової безпеки держави ґрунтуються на положеннях Концепції економічної безпеки [1] та Концепції забезпечення національної безпеки у фінансовій сфері [2]. Тому в сучасних умовах розвитку інтеграційних процесів постає питання впливу бюджетної політики на економічну без-

пеку держави крізь призму її впливу на бюджетну та боргову безпеку держави, які є складовими фінансової безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження змісту поняття економічної безпеки держави, стану національної безпеки у фінансовій сфері, питання ідентифікації загроз фінансовій безпеці України, принципи формування та підходи до оцінки рівня економічної безпеки держави активно вивчають як вітчизняні, так і зарубіжні вчені, а саме: В.М.Геєць [3], Т.М. Гордієнко [4], В.В. Губський [5], М.М. Єрмошенко [6], А.І. Сухорукова [7], І.М. Комарницький [8], О.В. Макарюк [9] та інші.

Незважаючи на значну увагу, яка приділяється проблемам забезпечення економічної, фінансової, бюджетної, боргової безпеки у сучасних умовах, дане питання не втрачає своєї актуальності та потребує додаткового висвітлення.

Мета статті – проаналізувати особливості економічної, національної безпеки у фінансовій сфері в сучасних умовах; окреслити вплив бюджетної політики України на економічну безпеку держави крізь призму впливу на бюджетну та боргову безпеку держави.

Виклад основного матеріалу. Економічна безпека на національному рівні формується і реалізується усім механізмом державного устрою. Держава є організатором економічної безпеки усього суспільства.

Стан національної безпеки у фінансовій сфері залежить від явищ і чинників як внутрішньої, так і зовнішньої фінансово-кредитної політики держави, політичної ситуації, що склалася у державі, досконалості законодавчого забезпечення функціонування фінансової системи, а також міжнародних зобов'язань держави.

Головні аспекти державної політики щодо забезпечення національної безпеки держави у фінансовій сфері сформульовані в Концепції забезпечення національної безпеки у фінансовій сфері, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15.08.2012 року №569-р [2].

Національна безпека у фінансовій сфері включає питання безпеки в бюджетній сфері, у сфері управління державним боргом, гарантованим державою боргом та боргом корпоративного сектора, в податковій сфері, в сфері фінансів реального сектора економіки, банківській сфері, сфері валютного фінансового сектора. Характерними ознаками національної безпеки є збалансованість, стійкість до внутрішніх та зовнішніх загроз, здатність забезпечити ефективне функціонування національної економіки та економічне зростання держави.

Бюджетна безпека визначається як стан забезпечення платоспроможності держави з урахуванням балансу доходів і видатків державного й місцевих бюджетів та ефективності використання бюджетних коштів. Боргова безпека – такий рівень внутрішньої та зовнішньої заборгованості з урахуванням вартості її обслуговування й ефективності використання внутрішніх і зовнішніх запозичень та оптимального співвідношення між ними, достатній для вирішення нагальних соціально-економічних потреб, що не загрожує втратою суверенітету і руйнуванням вітчизняної фінансової системи [10].

В забезпеченості платоспроможності держави особливо важливу роль відіграє реалізація виваженої, раціональної, орієнтованої на результат, бюджетної політики, яка безпосередньо має забезпечувати оптимальний рівень бюджетної безпеки держави.

Для оцінювання бюджетної безпеки держави визначимося з основними її індикаторами, які підлягатимуть аналізу, а саме: рівень перерозподілу ВВП через зведений бюджет (без урахування доходів Пенсійного фонду); відношення дефіциту (профіциту) державного бюджету до ВВП; покриття дефіциту зведеного бюджету за рахунок зовнішніх запозичень; відношення дефіциту (профіциту) торговельного балансу до загального обсягу зовнішньої торгівлі [10]. Розрахунок основних індикаторів бюджетної безпеки України за 2007-2013 рр. подано в табл.1.

Таблиця 1

Динаміка основних індикаторів бюджетної безпеки України

Показники	Значення по роках						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Рівень перерозподілу ВВП через зведений бюджет, % (Pvvp_zvb)	30,5	31,4	31,6	29,0	30,3	33,6	32,8
Відношення дефіциту (профіциту) державного бюджету до ВВП, % (Pdef_db)	1,36	1,31	3,8	5,9	1,8	3,6	4,45
Покриття дефіциту зведеного бюджету за рахунок зовнішніх запозичень, % (Pdzbv_zz)	48,5	33,8	30,1	74,6	74,8	76,6	82,4
Відношення дефіциту (профіциту) торговельного балансу до загального обсягу зовнішньої торгівлі, % (Ptb_vtb)	3,87	6,87	1,56	2,11	5,45	7,60	9,73

Примітка: складено та розраховано автором за результатами дослідження на підставі даних [www.bank.gov.ua; www.ukrstat.gov.ua]

Отримані результати свідчать про наявність різноспрямованих тенденцій розвитку основних показників бюджетної безпеки України за аналізований період часу. Так, відношення дефіциту (профіциту) державного бюджету до ВВП, починаючи з 2007 р. по 2010 р., мало стійку тенденцію до зростання – з 1,36% до 5,9% (більш ніж у 4 рази), що свідчить про випереджаючі темпи росту дефіциту державного бюджету відносно ВВП, що може бути пояснено розгортанням кризових явищ у сфері глобальних фінансів того періоду часу та їх впливом на стан державних фінансів України.

Проте, вже у 2011р. даний показник знизився до рівня 1,8%, а у 2013 р. зазнав підвищення до 4,45%. Окрім того, рівень покриття дефіциту зведеного бюджету за рахунок зовнішніх запозичень, починаючи з 2010 р., збільшився більш ніж удвічі порівняно з попереднім роком – з 30,1% у 2009 р. до 74,6% у 2010 р., а у 2012 р. досягнув рівня 76,6%, у 2013 р. – 82,4%. Отже, за аналізований період часу з 2007-2013 рр. цей показник збільшився майже на 34 пункти (з 48,5% до 82,4%), що свідчить про підвищення рівня залежності фінансування дефіциту зведеного бюджету від зовнішніх запозичень (брак власних фінансових ресурсів). Показник відношення дефіциту (профіциту) торговельного балансу до загального обсягу зовнішньої торгівлі у 2013 р. має найбільше значення порівняно з попередніми періодами – 9,73%, збільшившись на 8,17 пунктів відносно мінімального значення в 1,56% у 2009 р. Відносно сталу динаміку демонструє показник рівня перерозподілу ВВП через зведений бюджет: у 2012 р. він сягає найбільшого значення у 33,6% проти 32,8 % у 2013р., а найменший рівень – 29 % зафіксовано у 2009 р. [11, с. 41].

Всі проаналізовані індикатори бюджетної безпеки України мають відповідати еталонним значенням, тобто задовольняти відповідним інтервалам значень, яких вони можуть набувати: економічно досяжні мінімальне та максимальне значення індикатора або нижня та верхня границі; порогові нижнє та верхнє значення індикатора, тобто значення, які бажано не перетинати; мінімальне та максимальне значення індикатора, тобто інтервал оптимальних значень. Відповідні інтервали значень індикаторів бюджетної безпеки представлені в табл. 2.

Характеристичні значення показників бюджетної безпеки [10]

Показники	Нижня границя ($x^H_{гр}$)	Нижній поріг ($x^H_{пор}$)	Норма нижня ($x^H_{опт}$)	Норма верхня ($x^B_{опт}$)	Верхній поріг ($x^B_{пор}$)	Верхня границя ($x^B_{гр}$)
Рівень перерозподілу ВВП через зведений бюджет, % (P_{vvp_zvb})	5	15	20	25	30	35
Відношення дефіциту (профіциту) державного бюджету до ВВП, % (P_{def_db})	-5	-3	0	0	3	5
Покриття дефіциту зведеного бюджету за рахунок зовнішніх запозичень, % (P_{dzvb_zz})	5	10	15	20	25	30
Відношення дефіциту (профіциту) торговельного балансу до загального обсягу зовнішньої торгівлі, % (P_{tb_vtb})	-10	-5	0	0	5	10

Проведений аналіз показав, що значення показника рівня перерозподілу ВВП через зведений бюджет перевищує допустиме верхнє порогове значення 30% протягом усього аналізованого інтервалу, за винятком 2010 р. (29,0%); показник відношення дефіциту державного бюджету до ВВП в цілому задовольняє еталонним значенням, окрім 2009-2010рр. та 2013р. (3,8%, 5,9% та 4,45% відповідно); значення показника покриття дефіциту зведеного бюджету за рахунок зовнішніх запозичень не має перевищувати 30%, однак, протягом аналізованого інтервалу часу, він значно перевищує допустиме порогове значення; показник відношення дефіциту (профіциту) торговельного балансу до загального обсягу зовнішньої торгівлі також не задовольняє своїм еталонним значенням, окрім 2007 р. та 2009-2010 рр. Таким чином, все це свідчить про наявність нестабільного стану державних фінансів й підвищення загрози зниження рівня економічної безпеки держави в цілому та бюджетної безпеки зокрема.

Не менш важливою складовою економічної безпеки, на яку безпосередньо впливає бюджетна політика, є боргова безпека держави. Індикаторами боргової безпеки визначено такі: відношення загального обсягу державного боргу до ВВП; відношення загального обсягу зовнішнього боргу до ВВП; рівень зовнішньої заборгованості на одну особу; відношення державного зовнішнього боргу до річного експорту товарів і послуг; відношення відсоткових платежів з обслуговування зовнішнього боргу до річного експорту товарів і послуг; відношення обсягу сукупних платежів з обслуговування зовнішнього боргу до доходів державного бюджету; відношення обсягу внутрішнього боргу до ВВП; відношення обсягу сукупних платежів з обслуговування внутрішнього боргу до доходів державного бюджету; відношення заборгованості уряду за державними цінними паперами до ВВП [10].

Проаналізуємо деякі індикатори боргової безпеки України та їх динаміку в 2007-2013 рр. (табл.3).

Динаміка основних індикаторів боргової безпеки України

Показники	Значення по роках						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Відношення загального обсягу державного боргу до ВВП, % (Pdb_vvp)	9,9	13,8	24,9	29,9	27,4	28,3	33,0
Відношення загального обсягу зовнішнього боргу до ВВП, % (Pzb_vvp)	60,2	56,7	88,7	85,7	77,3	76,6	78,3
Рівень зовнішньої заборгованості на одну особу, дол. США (Pzz_pers)	298,5	402,1	579,3	758,9	821,8	850,2	1020,0
Відношення державного зовнішнього боргу до річного експорту товарів і послуг, % (Pdzb_exp)	124,9	118,7	190,6	169,4	142,1	150,4	167,0
Відношення обсягу внутрішнього боргу до ВВП, % (Pvb_vvp)	2,6	4,9	11,5	14,2	13,2	13,5	17,7

Примітка: розраховано автором за результатами дослідження на підставі даних[www.ukrstat.gov.ua, www.minfin.gov.ua]

Отримані результати свідчать про різноспрямовану динаміку індикаторів боргової безпеки України впродовж аналізованого періоду часу. Так, показник відношення загального обсягу державного боргу до ВВП з 2007 р. по 2013 р. зріс майже втричі, з 9,9% до 33,0%, його максимальне значення в розмірі 33,0% зафіксовано в 2013 році.

Показник відношення загального обсягу зовнішнього боргу до ВВП скоротився у 2013 р. на 10,4% порівняно з 2009 р., у якому він набув максимального значення на рівні 88,7%, у 2008 р. значно скоротився до рівня 56,7% у зв'язку зі значним рівнем скорочення ВВП внаслідок впливу кризових чинників того періоду [11, с. 40–41].

Також невпинно зростає рівень зовнішньої заборгованості на одну особу. У 2013 р. він мав найвище значення за весь аналізований період й сягав рівня 1020 дол. США, що значно перевищує порогове значення на 820 дол. США.

Таблиця 4

Характеристичні значення показників боргової безпеки [10]

Показники	Нижня границя ($x^H_{гр}$)	Нижній поріг ($x^H_{пор}$)	Норма нижня ($x^H_{опт}$)	Норма верхня ($x^B_{опт}$)	Верхній поріг ($x^B_{пор}$)	Верхня границя ($x^B_{гр}$)
Відношення загального обсягу державного боргу до ВВП, % (Pdb_vvp)	5	10	15	40	60	70
Відношення загального обсягу зовнішнього боргу до ВВП, % (Pzb_vvp)	0	5	7	20	25	30
Рівень зовнішньої заборгованості на одну особу, дол. США (Pzz_pers)	0	100	150	200	250	300
Відношення державного зовнішнього боргу до річного експорту товарів і послуг, % (Pdzb_exp)	10	20	30	50	70	90
Відношення обсягу внутрішнього боргу до ВВП, % (Pvb_vvp)	5	5	8	20	35	40

Показник відношення державного зовнішнього боргу до річного експорту товарів і послуг характеризується зростанням у 2008-2009 рр. й падінням у 2012-2013 рр.: у 2009 р. даний показник становив 190,6%, тобто зовнішній борг України перевищував обсяги експорту товарів і послуг на 90,6%, що є негативним явищем, й знижує рівень боргової безпеки країни, однак у 2012 р. ситуація ненабагато покращилася – показник скоротився до 150,4%.

Показник відношення обсягу внутрішнього боргу до ВВП має зростаючу позитивну динаміку за весь аналізований період часу, але і не перевищує порогове значення 30%.

Як бачимо, показник відношення загального обсягу державного боргу до ВВП задовольняє своєму пороговому значенню (не більше 55%) у кожному аналізованому періоді часу. Показник відношення загального обсягу зовнішнього боргу до ВВП більш ніж вдвічі перевищує допустиме значення 25% на всьому інтервалі. Рівень зовнішньої заборгованості на одну особу, який за еталонним значенням не має перевищувати 200 дол. США на одну особу, значно перевищує цей поріг. Відношення державного зовнішнього боргу до річного експорту товарів і послуг також значно перевищує порогове значення 70%. Значення показника відношення обсягу внутрішнього боргу до ВВП задовольняє своєму еталонному значенню (не більше 30%) (табл. 4).

Висновки. Дослідження впливу бюджетної політики України на економічну безпеку держави продемонструвало зниження рівня економічної безпеки протягом аналізованого періоду часу (2007-2013 рр.) під впливом зниження рівня бюджетної та боргової безпеки, переважна більшість індикаторів яких, зокрема: рівень перерозподілу ВВП через зведений бюджет, показник покриття дефіциту зведеного бюджету за рахунок зовнішніх запозичень, показник відношення дефіциту (профіциту) торговельного балансу до загального обсягу зовнішньої торгівлі) та три з п'яти індикаторів боргової безпеки (відношення загального обсягу зовнішнього боргу до ВВП, рівень зовнішньої заборгованості на одну особу, відношення державного зовнішнього боргу до річного експорту товарів і послуг) перевищують відповідні допустимі значення, тим самим знижуючи рівень бюджетної та боргової безпеки та економічної безпеки держави в цілому.

Виявлені ризики зниження рівня економічної безпеки держави, досліджені в контексті впливу бюджетної політики на основі відповідних індикаторів бюджетної та боргової безпеки, необхідно нівелювати у майбутньому за рахунок віднайдення напрямів реформування бюджетної політики з метою удосконалення та підвищення її ефективності, що матиме особливе значення в контексті розвитку інтеграційних процесів у перспективі.

Список використаної літератури

1. Концепція економічної безпеки України // Інститут економічного прогнозування; кер. проекту В.М. Геєць. – К.: Логос, 1999. – 56 с.
2. Розпорядження Кабінету міністрів України Про схвалення Концепції забезпечення національної безпеки у фінансовій сфері від 15.08.2012 № 569-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://zakon4.rada.gov.ua>.
3. Геєць В.М. Моделювання економічної безпеки: держава, регіон, підприємство / В.М.Геєць, М.О.Кизим, Т.С.Клебанова, О.І. Черняк та ін.: За ред. Гейця В.М.: Монографія. – Х.:ВД «ІНЖЕК», 2006. – 240 с.
4. Гордієнко Т.М. Теоретичні основи взаємообумовленості національної та регіональної економічної безпеки / Т.М. Гордієнко // Економіка та право. – 2010. – № 1. – С. 126–132.
5. Губський Б.В. Економічна безпека: методологія виміру, стан і стратегія забезпечення / Б.В. Губський. – К.: Укрархбудінформ, 2001. – 122 с.
6. Єрмошенко М.М. Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення / М.М. Єрмошенко; Київський національний торговельно-економічний університет. – К.: ВЦ КНТЕУ, 2001. – 310 с.
7. Сухоруков А.І. Національна економічна безпека: [навч. посібник] / А.І. Сухоруков, С.З. Мошенський, О.М. Петрук; [за ред. д.е.н., проф., Заслуженого економіста України А.І. Сухорукова]. – Житомир: ПП «Рута», 2010. – 384 с.

8. Комарницький І.М. Сутність і шляхи забезпечення фінансової безпеки держави / І.М. Комарницький // Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право). – 2010. – №2(49). – С. 22–28.
9. Макарюк О.В. Напрями забезпечення фінансової безпеки через регулювання інвестиційного ринку / О.В. Макарюк // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – №6. – С. 38–42.
10. Наказ Міністерства економіки України «Про затвердження Методики розрахунку рівня економічної безпеки України» № 60 від 02.03.2007 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://me.kmu.gov.ua/control>
11. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2013 рік [Зубенко В.В., Самчинська І.В., Рудик А.Ю. та ін.]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-П) впровадження», USAID. – К., 2014. – 80 с.

*Serhienko L., Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor of Finance,
Money Turnover and Credit Department;
Odesa Institute of Finance of Ukrainian State University
of Finance and International Trade.*

*Kozak D., Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor of Finance,
Money Turnover and Credit Department;
Odesa Institute of Finance of Ukrainian State University
of Finance and International Trade.*

THE IMPACT OF FISCAL POLICY OF UKRAINE ON ECONOMIC STATE SECURITY

Abstract. *Great attention to the problems of economic security in Ukraine is caused by the conditions of growing global instability not only international but also national economy. Problems in providing economic security of the country are evaluated through a set of indicators that characterize the state of the economy of the country: indicators of macroeconomic security, financial security, external economic, investment, science and technology, energy, industrial, demographic, social and food security.*

In the article the main aspects of the content of economic security at the national level, the current state of national security in the financial sector are considered. The economic substance of fiscal and debt security is analyzed. The possible risks of reduction of economic state security in the context of the impact of fiscal policy on the basis of appropriate indicators of fiscal and debt security in integration processes are analyzed.

Keywords: *fiscal policy, economic security, fiscal security, debt security, indicators of fiscal and debt security, integration processes.*

References

1. Kontseptsiia ekonomichnoi bezpeky Ukrainy // Instytut ekonomichnoho prohnozuvannia; ker.proektu V.M.Heiets. – К.: Lohos, 1999. – 56 s.
2. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy pro skhvalennia Kontseptsii zabezpechennia natsionalnoi bezpeky u finansovii sferi vid 15.08.2012 №569 [Electronic resource]. – Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
3. Heiets V.M. Modeliuvannia ekonomichnoi bezpeky: derzhava, rehion, pidpriemstvo / V.M.Heiets, M.O.Kyzym, T.S.Klebanova, O.I.Cherniak ta in.: Za red.Heitsia V.M.: Monohrafiia. – Kh.: V.D. «INZhEK», 2006. – 240 s.
4. Hordiienko T.M. Teoretychni osnovy vzaiemoobumovlenosti natsionalnoi ta rehionalnoi ekonomichnoi bezpeky / T.M. Hordiienko // Ekonomika ta pravo. – 2010. – №1. – S. 126–132.

5. Hubskey B.V. Ekonomichna bezpeka: metodolohiia vymiru, stan I stratehiia zabezpechennia / B.V. Hubskey. – K.: Ukrarkhbuildinform, 2001. – 122 s.
6. Yermoshenko M.M. Finansova bezpeka derzhavy: natsionalni interesy, realni zahrozy, stratehiia zabezpechennia / M.M. Yermoshenko; Kyivskiy natsionalnyi torhovelno-ekonomichnyi universytet. – K.: VTs KNTEU, 2001. – 310 s.
7. Sukhorukov A.I. Natsionalna ekonomichna bezpeka: [navch. posibnyk] / A.I. Sukhorukov, S.Z. Moshenskiy, O.M. Petruk; [za red. d.e.n., prof., zasluzhеноho ekonomista Ukrainy A.I. Sukhorukova]. – Zhytomyr: PP «Ruta», 2010. – 384 s.
8. Komarnytskyi I.M. Sutnist I shliakhy zabezpechennia finansovoi bezpeky derzhavy / I.M. Komarnytskyi // Naukovyi visnyk Natsionalnoho universytetu DPS Ukrainy (ekonomika, pravo). – 2010. – №2(49). – S. 22–28.
9. Makariuk O.V. Napriamy zabezpechennia finansovoi bezpeky cherez rehuliuвання investutsiinoho rynku / O.V. Makariuk // Aktualni problemy ekonomiky. – 2009. – №6. – S. 38–42.
10. Nakaz Ministerstva ekonomiky Ukrainy vid 02.03.2007 №60 «Pro zatverdzhennia Metodyky rozrakhunku rivnia ekonomichnoi bezpeky Ukrainy» Rezhym dostupu: <http://me.kmu.gov.ua/control>.
11. Biudzhetniy monitorynh: Analiz vykonannya biudzhetu za 2013 rik [Zubenko V.V., Samchynska I.V., Rudyk A.Yu. ta in.]; IBSED, Proekt «Zmitsnennia mistsevoi finansovoi initsiatyvy (ZMFI-II) vprovadzhennia», USAID. – K., 2014. – 80 s.

*Сергиенко Л. К., кандидат экономических наук,
доцент кафедры финансов, денежного обращения и кредита
Одесского института финансов
Украинского государственного университета
финансов и международной торговли*

*Козак Д. А., кандидат экономических наук,
доцент кафедры финансов, денежного обращения и кредита
Одесского института финансов
Украинского государственного университета
финансов и международной торговли*

ВЛИЯНИЕ БЮДЖЕТНОЙ ПОЛИТИКИ УКРАИНЫ НА ЭКОНОМИЧЕСКУЮ БЕЗОПАСНОСТЬ ГОСУДАРСТВА

***Аннотация.** Усиление внимания к проблеме экономической безопасности в Украине обосновано условиями возрастающей глобальной нестабильности как мировой, так и национальной экономики. Проблемы в сфере обеспечения экономической безопасности государства оцениваются через комплекс показателей, которые характеризуют положение экономики страны: индикаторы макроэкономической безопасности, финансовой безопасности, внешнеэкономической, инвестиционной, научно-технологической, энергетической, демографической, социальной, продовольственной безопасности.*

В статье рассмотрены основные аспекты содержания экономической безопасности на национальном уровне, сегодняшний уровень национальной безопасности в финансовой сфере. Проанализирована экономическая сущность бюджетной и долговой безопасности. Исследованы возможные риски снижения уровня экономической безопасности государства в контексте влияния бюджетной политики на основании соответствующих индикаторов бюджетной и долговой безопасности в условиях интеграционных процессов.

***Ключевые слова:** бюджетная политика, экономическая безопасность, бюджетная безопасность, долговая безопасность, индикаторы бюджетной и долговой безопасности, интеграционные процессы.*